

стягамъ се, земамъ си пушката и утивамъ у тяхъ. Чакъ тогава ми казаха за какво сж ме викали.“

Когато Игнажденъ се е считалъ за начало на новата година, най-старата жена въ семейството земала суровица и е сурвакала съ нея спящитѣ деца презъ завивкитѣ — за да биле тѣ растяли. Това ставало, защото отъ него день билъ почвалъ да нараства (наедрява) деня, така че както той нараствалъ, така да растели и децата.

На Игнажденъ женитѣ гледатъ мотовилкитѣ имъ да бждатъ облечени, т. е. да не бждатъ праздни, а да има прежда по тѣхъ, та да имъ била спорна работата.

Малка Коледа — 24 декември, се нарича деньтъ преди Коледа. Споредъ народното повѣрие Исусъ Христосъ се билъ родилъ него день, което събитие обаче станало известно едва на другия день; ето защо народътъ празнува и него день. Още на предния день се омѣсватъ множество малки колачета, наречени *кофръзи*, количеството на които зависи отъ очакваното посещение на роднински и сиромашки деца, на които тѣ се раздаватъ. Рано сутринтъ на Малка Коледа група дечурлига се изреждатъ да Коледуватъ по единъ особенъ начинъ. Щомъ дойдатъ въ двора на кжщата, тѣ питатъ най-напредъ: „Славите ли Млада Бога“, което значи „вѣрвате ли че Христосъ се е родилъ“, на което имъ отговарятъ: „Славимъ“. Тогава домакинката ги посреща въ едната ржка съ решето, а въ другата съ сждъ пълень съ жито. Едно отъ момчетата, които се именуватъ *кофръжници*, зема решетото, гужда въ него малко жито и го разсява изъ кжщи, изговоряйки: „Дай, Боже, на сѣкаде пълно! Да се роди дето рало ходи“. Това се повтаря нѣколко пжти, на което домашнитѣ отговарятъ: „Аминъ, дай Боже“. Следъ това кофръжницитѣ влизатъ въ кжщи и единъ отъ тѣхъ гласно казва: „Ние въ хижа, Богъ изъ хижа,“ а когато си излизатъ, тѣ казватъ: „Ние изъ хижа, Богъ въ хижа“. Ако по която и да било причина, кофръжницитѣ не ги приематъ въ кжщи, тѣ викатъ: „Мишъ у грънецъ“, което значи, въ тая кжща да нѣма нищо освенъ много мишки.

Горниятъ обичай преобладава въ северо-западна България. По други мѣста, следъ коледуването и отговора